

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการใช้ วิธีอุปมานแบบไม่สมบูรณ์(Imperfect Inductive Method) คือเป็นการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงย่อยๆ จากตัวอย่างบางส่วนของหน่วยประชากรมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งการศึกษานี้เลือกเอาการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ เนื่องจากต้องการข้อมูลในเชิงลึก และระหว่างการศึกษาในเบื้องต้นพบว่า การส่งแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดนั้นจะไม่ได้รายละเอียดข้อมูลอย่างครบถ้วน และจากคำตอบที่มีความแตกต่างกันจากประสบการณ์ตรงของกลุ่มตัวอย่างจำเป็นต้องมีการถามคำถามต่อเนื่องที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากที่สุด ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ ประกอบกับแบบสอบถาม

ในการศึกษานี้จึงจำเป็นต้องอาศัยการสัมภาษณ์ จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) เพื่อให้คุณสมบัติของประชากรในกลุ่มตัวอย่างตรงกับความต้องการ และเป็นตัวแทนของความเห็นได้ดีที่สุด โดยในบทนี้จะได้ทำการอธิบายแยกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่นำมาศึกษาเป็นสถาปนิกไทยผู้ให้บริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลัก แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาในการศึกษา และข้อจำกัดในการเลือกตัวอย่าง ซึ่งได้กล่าวไว้ในเรื่องข้อจำกัดของการวิจัยในบทที่ 1 แล้ว การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกทำการศึกษาจากสถาปนิกที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยังเป็นผู้ให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมอยู่ในปัจจุบันขณะทำการศึกษา
2. **กลุ่มตัวอย่าง** เนื่องจากเป็นการศึกษาที่ต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์หรือมีความสนใจในการรับงานออกแบบต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Sample) โดยแบ่งตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามประสบการณ์การทำงานออกแบบต่างประเทศ เพื่อศึกษาถึงมุมมองที่แตกต่างในการมองปัจจัยที่เกี่ยวข้องและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานต่างประเทศ ดังนี้

- 2.1 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศมาก คือมีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี หรือ มากกว่า 10 โครงการ
- 2.2 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศปานกลาง คือมีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องมากกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 9 ปี หรือ มากกว่า 5 โครงการแต่ไม่เกิน 9 โครงการ
- 2.3 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศน้อย คือ มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ปีแต่ไม่เกิน 4 ปี หรือ อย่างน้อย 1 โครงการแต่ไม่เกิน 4 โครงการ
- 2.4 สถาปนิกที่ไม่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบจากประเทศ คือ สถาปนิกที่ไม่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบจากประเทศ แต่มีประสบการณ์การออกแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี ซึ่งมีความสนใจในการรับงานออกแบบต่างประเทศ หรือเคยพยายามที่จะรับงานออกแบบจากต่างประเทศ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้ โดย

1. จัดทำแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น จากการสรุปข้อมูลโดยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ทั้งจาก งานวิจัย บทความ หนังสือ เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ในการทำงาน สำนักงานที่รับงานออกแบบต่างประเทศเป็นหลัก และการประสานงานกับสำนักงานสถาปนิกที่รับงานออกแบบในประเทศเป็นหลัก
2. ทำการตรวจสอบและทดลอง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบ แก้ไข และได้ทำการทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ภายหลังการแก้ไขนี้ กับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว ในหัวข้อ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในบทนี้
3. ภายหลังการทดลองแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น ผู้ศึกษาได้ทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้าย เพื่อให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น และจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้
4. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นในเชิงลึกจากประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง และมีบางส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิด ซึ่งมีการจัดกลุ่มข้อมูลคำตอบ เพื่อให้ได้ค่าของความเห็นในเชิงปริมาณในบาง

ประเด็น และเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและทำการสรุปผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ แบบ สัมภาษณ์นี้จึงได้ทำการแบ่งหัวข้อทำการศึกษา ออกเป็น 4 ส่วน และมีประเด็นคำถามหลัก ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

- คำถามส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มุ่งเน้นที่ อายุ อายุการทำงาน และ ประสบการณ์ทำงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการจำแนกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล
- คำถามซึ่งเกี่ยวกับบริษัทของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยสอบถามถึงจำนวนพนักงาน จำนวน สถาปนิก และขอบเขตการให้บริการของสำนักงานนั้นๆ นโยบายการตลาดของ สำนักงาน เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลโครงการและลูกค้างานออกแบบจากต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล สืบสนับสนุนในเรื่องประสบการณ์การทำงานออกแบบต่างประเทศ โดยการจำแนกข้อมูลเป็น กลุ่ม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ประเภทอาคาร
- ขนาดพื้นที่โครงการ
- ประเทศสถานที่ตั้งโครงการ
- ลักษณะของลูกค้า และความต้องการของลูกค้า

เพื่อใช้วิเคราะห์ กลุ่มประเทศ กลุ่มลูกค้า และประเภทโครงการ ที่สถาปนิกไทยมี ประสบการณ์ในการออกแบบงานต่างประเทศ เพื่อศึกษาหาโอกาสและแนวโน้มของงาน ออกแบบต่างประเทศในอนาคต รวมทั้งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยข้างต้น และความ แตกต่างของประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อปัจจัยเหล่านั้น เพื่อนำไปวิเคราะห์ หาแนวทางในการรับงานออกแบบต่างประเทศ

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการระหว่างงาน ออกแบบในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ถึงความเข้าใจใน วิชาชีพตลอดจนขอบเขตการให้บริการสถาปัตยกรรมซึ่งอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน รวมทั้งเพื่อเก็บข้อมูลความแตกต่างที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ เป็นฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่ สำหรับการเตรียมตัวไปรับงานออกแบบต่างประเทศสำหรับสำนักงานที่มีประสบการณ์น้อย เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาซ้ำแบบเดิมอีก

- ขอบเขตและขั้นตอนการให้บริการงานออกแบบ
- กฎหมายควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพ
- องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรม
- ความรู้พื้นฐานในการบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศ เพื่อเก็บข้อมูลความแตกต่างที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ เป็นฐานข้อมูลในการหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวไปรับงานออกแบบต่างประเทศสำหรับสำนักงานที่มีประสบการณ์น้อย เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาซ้ำแบบเดิมอีก

- เหตุผลในการรับงานออกแบบต่างประเทศ
- เหตุผลที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ออกแบบโครงการต่างประเทศ
- ประโยชน์ที่ได้รับ
- ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น
- แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- การศึกษาข้อมูล และการเตรียมตัวในการรับงานออกแบบต่างประเทศ
- การร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น (Local Architect)
- กลุ่มประเทศที่สถาปนิกไทยมีศักยภาพที่จะได้งานออกแบบ

(รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในเก็บข้อมูลครั้งนี้ดูได้จาก ภาคผนวก ง. แบบสัมภาษณ์ประกอบวิทยานิพนธ์)

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น
  - ศึกษามาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยาม รวมทั้งมาตรฐานของ AIA และ RIBA เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงมาตรฐานแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการที่เป็นที่ยอมรับของสากล เปรียบเทียบกับที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย
  - ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดการค้าเสรีภายใต้กรอบข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม และร่างมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ(สาขาสถาปัตยกรรมหลัก) ของสภาสถาปนิก ว่าด้วยเรื่องการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมข้ามชาติ

- ศึกษาทฤษฎี บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและสากล
  - ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและสากล
  - ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรมในต่างประเทศของสถาปนิกไทย
2. ทำการรวบรวมข้อมูล ในส่วนของการศึกษาทฤษฎีทั้งหมดนี้ เพื่อทำการสรุปและจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนการจัดทำแบบสัมภาษณ์ที่ได้กล่าวถึง ในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ขั้นสุดท้าย เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้
  4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด มาวิเคราะห์สรุปผลและจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ และทำการเปรียบเทียบความคิดเห็น เพื่อให้ได้ผลวิเคราะห์จากการรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษานี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ จะอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพ และจะใช้การวิเคราะห์เชิงบรรยายเป็นหลัก เนื่องจากข้อมูลโดยส่วนมากเป็นความคิดเห็นและประสบการณ์จากการรับงานออกแบบต่างประเทศ ซึ่งจะได้ข้อมูลตามความคิดของกลุ่มตัวอย่างอย่างแท้จริง รวมทั้งยังได้ทำการวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาตามหลักการและแนวทางอื่นๆตามเอกสารที่ได้ค้นคว้าประกอบ
- ข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้วิเคราะห์โดยอาศัยการนำค่าความถี่ในตอบแบบสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

และทำการสรุปผลเพื่อจัดทำเป็น แนวทางในการรับงานออกแบบในต่างประเทศของสำนักงานสถาปนิกไทย พร้อมทั้งทำข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากการรับงานออกแบบต่างประเทศ และข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อไป